

Edmund Burke: "Refleksione mbi Revolucionin ne France

Diferencat e dy revolucioneve

1. Origjina e Revolucionet:

- **Revolucioni Amerikan:** Burke e shihte Revolucionin Amerikan si të rrënjosur në mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të vendosura kundër ndërhyrjes së padrejtë britanike dhe taksave pa përfaqësim.
- **Revolucioni Francez:** Në kundërshtim, ai besonte se Revolucioni Francez u ndez nga parimet radikale dhe abstrakte të barabartësisë universale dhe rrëzimit të rendit social dhe politik ekzistues, në vend të mbrojtjes së të drejtave ekzistuese.

2. Respekti për Traditën:

- **Revolucioni Amerikan:** Revolucioni Amerikan, në sytë e Burke, bazohet në respektin për institucionet tradicionale britanike dhe dëshirën për t'i ruajtur ato brenda kontekstit kolonial.
- **Revolucioni Francez:** Revolucioni Francez, në anën tjetër, synonte të shkatërronte institucionet e shekujve, duke përfshirë monarkinë dhe aristokracinë, në favor të idealeve më abstrakte të lirisë, barabartësisë dhe vëllazërisë.

3. Metodatat e Ndryshimit:

- **Revolucioni Amerikan:** Burke e konsideronte Revolucionin Amerikan si një ngjarje më të matur dhe më konservatore, pasi kërkonte të ruante stabilitetin dhe rendin brenda strukturës së institucioneve të vendosura.
- **Revolucioni Francez:** Ai e perceptonte Revolucionin Francez si një rrëzim radikal dhe të dhunshëm që çoi në Rein e Terrorit, sundimin e turmës dhe mospërfilljen e ligjit dhe rendit.

4. Përparim Politik:

- **Revolucioni Amerikan:** Kolonistët amerikanë kërkonin vetë-qeverisjen dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre brenda një sistemi qeveritar, i cili ishte i përputhur me trashëgiminë angleze dhe traditat politike britanike.

- **Revolucioni Francez:** Revolucioni Francez synonte të ristrukturonte plotësisht shtetin francez, duke çuar në themelimin e një republike, ekzekutimin e mbretit dhe Rein e Terrorit.

5. Roli i Fesë:

- **Revolucioni Amerikan:** Burke vërejti se feja luante një rol të rëndësishëm në shoqërinë amerikane, duke kontribuar në bashkimin moral dhe shoqëror.
- **Revolucioni Francez:** Në Francë, udhëheqësit revolucionarë shpesh promovuan sekularizmin dhe kërkonin të minimizonin ndikimin e Kishës Katolike, duke çuar në fushatën e de-krishtëzimit.

6. Njohja e Vetëqeverisjes Lokale:

- **Revolucioni Amerikan:** Burke e pa vlerësimin e kolonistëve amerikanë për vetëqeverisjen lokale dhe besimin e tyre në institucionet e tyre, që dëshironin të ruanin.
- **Revolucioni Francez:** Në Francë, ka qenë një qasje më qendrale dhe radikale që synonte të ristrukturonte gjithë kombin nën një set të njëjtit parime.

7. Përshkrimi i Traditës dhe qendrimit:

- **Revolucioni Amerikan:** Revolucioni Amerikan funksionoi kryesisht brenda strukturës së traditës dhe ligjit britanik, respektuar parimet e vendosura.
- **Revolucioni Francez:** Revolucioni Francez sfidoi idenë e traditës dhe recetave në favor të idealeve revolucionare.

Perspektiva e Edmund Burke mbi këto dallime ilustron bindjen e tij për rëndësinë e ruajtjes së traditës, respektimin e institucioneve ekzistuese dhe përparimin me kujdes në çështjet e ndryshimeve politike. Ai e shikonte Revolucionin Amerikan si një model më të konservuar dhe më të suksesshëm, ndërsa Revolucionin Francez me skepticism për shkak të natyrës së tij radikale dhe të dhunshme.